

Sygn. akt II CSK 364/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Gminy L.

przeciwko E. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1800 (jeden
tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Gmina L. wnosila o zasądzenie od pozwanego E. S. kwoty 106 320,72 zł z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy. Powódka zleciła pozwanemu świadczenie na jej rzecz obsługi prawnej polegającej na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, parafowaniu projektów aktów prawnych, występowaniu przed sądami i urzędami w ramach zastępstwa prawnego i procesowego. Powódka podniosła, że zwróciła się do pozwanego o sprawdzenie i zaopiniowanie treści projektu umowy, której przedmiotem było opracowanie dokumentów niezbędnych dla realizacji inwestycji pn.: „Skanalizowanie północnej części gminy L.". W projekcie przewidziano, że umowa miała zostać zawarta w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości 137.000 Euro w trybie zapytania o cenę, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.). Pozwany sprawdził ten projekt na etapie wyłaniania wykonawców i zaakceptował składając swój podpis oraz pieczęć. Po wyłonieniu kontrahenta ponownie sprawdził i zaakceptował projekt umowy nr 10/2007, która następnie została zawarta z M. S. , jako zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Realizacja umowy była współfinansowana z dotacji udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w związku z czym wydatki poniesione w związku z tą umową stały się przedmiotem kontroli tego Funduszu. W wyniku kontroli stwierdzono, że umowa zawarta została z naruszeniem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, ponieważ – zdaniem kontrolujących - tryb zapytania o cenę nie mógł być zastosowany, ze względu na to, że usługa przygotowania dokumentacji nie stanowiła „usługi powszechnie dostępnej o ustalonych standardach jakościowych", a tylko takie usługi mogły być przedmiotem zamówienia w trybie zapytania o cenę. W związku z tym WFOŚiGW uznał kwotę 25% dofinansowania (106.320,72 zł) za wydatek niekwalifikowany i zobowiązał powódkę do jej zwrotu, co też nastąpiło. W tych okolicznościach powódka wystąpiła przeciwko pozwanemu z roszczeniem odszkodowawczym odpowiadającym tej kwocie. Sąd Okręgowy w Z. oddalił powództwo, a Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 14 listopada 2013 r. oddalił apelację strony

powodowej od wyroku Sądu Okręgowego. Sąd Apelacyjny uznał, że roszczenie uległo przedawnieniu, ponieważ wiązało się z działalnością gospodarczą pozwanego a początek wymagalności roszczenia powódki wyznaczył dzień 27 sierpnia 2007 r., kiedy pozwany sprawdził umowę przed jej zawarciem ze zleceniobiorcą, nie zaś dzień zwrotu części dofinansowania przez powódkę. Niezależnie od tego Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że pozwanemu nie można było przypisać niedołożenia należytej staranności przy sprawdzaniu projektu umowy, zaś wyboru trybu udzielenia zamówienia publicznego dokonała powódka nie konsultując się z pozwanym. Nie zachodził też związek przyczynowy pomiędzy ewentualnym uchybieniem w sprawdzeniu umowy a szkodą.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 118 k.c., art. 120 § 1 k.c. i art. 70 p.z.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący powołał we wniosku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Wskazał na potrzebę rozstrzygnięcia, czy trzyletni okres przedawnienia, o którym mowa w art. 118 k.c. dotyczy roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez „wierzyciela (powoda) czy/i dłużnika (pozwanego)”, a także na potrzebę dokonania w tym zakresie wykładni art. 118 k.c. Nadto stwierdził, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na błędne ustalenie przez Sąd Apelacyjny momentu, z którym należy wiązać początek biegu

terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione, którego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego wymaga jego precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11).

Z kolei wykazując spełnienie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien nie tylko sprecyzować przepis wymagający wykładni, ale także wyjaśnić, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tego przepisu wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest przytoczenie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie, to zobowiązany jest przytoczyć rozbieżne orzeczenia sądów i poddać je analizie w celu wykazania, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przytoczyć argumenty wskazujące, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publiczne zadania jakie ma do spełnienia rozpoznanie skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Istotne zagadnienie prawne, ani potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Niniejsza skarga kasacyjna nie została oparta na podstawie naruszenia przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), co oznacza, że Sąd Najwyższy jest związany ustalonym w sprawie stanem faktycznym.

Wskazane przez skarżącego zagadnienia związane z wykładnią art. 118 k.c. zostały już dostatecznie wyjaśnione w orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2001 r., III CKN 28/01, nie publ., z dnia 10 października 2002 r., II CK 113/02, OSP 2004/11/141, czy z dnia 2 kwietnia 2008 r., III CSK 302/07, OSN-ZD 2009/B/37), przy tym nie miały one zasadniczego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, więc nawet stwierdzenie, że roszczenie powódki nie uległo przedawnieniu, nie miałoby bezpośredniego przełożenia na wynik sprawy. Sąd Apelacyjny wyjaśnił bowiem, że powództwo podlegało oddaleniu także powodu niewykazania związku przyczynowego między działaniem (zaniechaniem) pozwanego a szkodą zaistniałą w majątku powódki. Po drugie, nie było podstaw do stwierdzenia braku należytej staranności po stronie pozwanego. Z ustaleń faktycznych wiążących Sąd Najwyższy wynika, że pozwany nie uczestniczył w czynnościach związanych z wyborem trybu zamówienia, nie akceptował go i nie opiniował.

Na marginesie stwierdzić należy, że konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w którym z analogicznym uzasadnieniem powołano przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. zawiera logiczną sprzeczność. Jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, od którego wyjaśnienia zależy prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy, to ewentualny błąd orzecniczy popełniony przez sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 2891/13, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ.).

Z tych przyczyn należy uznać, że powołane we wniosku przesłanki nie zostały wykazane. Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).